

HET ONTSTAAN VAN ZIELEN

29 maart 1974

Goedenavond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar, zoals u zo dadelijk misschien zelf vast kunt stellen. Want u denkt natuurlijk zelfstandig na over alles, wat ik zo dadelijk ga verkondigen. Maar waarover wij spreken kunt u vanavond zelf vaststellen. Ik zou daarom graag van u vernemen, welk onderwerp u voor heden gekozen hebt.

HET ONTSTAAN VAN ZIELEN

Hierover kan ik wel iets zeggen, maar, naar ik vrees, zal dat u toch wel tegenvallen. Het is een zeer menselijke titel overigens. Want ontstaan zielen?

De ziel is, tenminste in de formulering die wij gebruiken, een deel van de goddelijke kracht, de kern, waaromheen zich het bewustzijn kan vormen dat wij geest plegen te noemen. Wanneer je je afvraagt hoe zielen ontstaan, zou je je in feite eerder af moeten gaan vragen hoe God is ontstaan. Aangezien God echter iets is dat geheel buiten ons begrip ligt, is een antwoord op deze vraag niet goed mogelijk. Je zou ten hoogste langs de levensbaan van een individu terug kunnen gaan, je afvragende op welk ogenblik er een mate van individualiteit ontstaat en van een ik-begrip gesproken kan worden. Daarbij zullen wij moeten aanvaarden dat de ziel reeds voordien bestaan kan hebben, hetzij als goddelijke kracht, hetzij als een soort projectie daarvan. Nogmaals echter: dit is iets wat men niet na kan gaan, daar het ressorteert onder waarden die veel verder reiken dan ons eigen begrips- en bevattingsvermogen.

Wanneer je zoekt naar geest, zo kom je tot de conclusie, dat een geest reeds functioneert op het ogenblik dat er een verschil wordt gemaakt tussen bepaalde waarden in de buitenwereld en het eigen ik. Indien ik de meest simpele vorm omschrijven mag, waarin ik reeds meen te mogen spreken van een persoonlijk bewustzijn: zodra impressies ontstaan die zeggen: dit is aangenaam, dit is echter niet deel van mij. In deze fase is dus een onderscheid gekend tussen ik en niet ik, aangenaam en onaangenaam. Het is dus eenvoudig een erkennen dat er invloeden bestaan die eigen erkenningen en vooral eigen innerlijke responsen mede bepalen.

Ga je nog verder terug, dan kom je al snel op een punt waarbij je je af dient te vragen of hier nog sprake kan zijn van een ziel in de zin van: een individu. Even na dit punt ligt een ogenblik waarop wel onderscheid wordt gemaakt tussen ik en niet ik, maar waarbij het geheel van al, wat buiten het ik bestaat als een eenheid wordt gezien, die dan staat tegenover de eenheid, die men zelf is. Van omschrijving van het ik is verder geen sprake, terwijl ook de invloeden, die van buitenaf komen niet als afzonderlijke waarden worden beseft. Volgens mij mag je stellen, dat op dit punt een individuele ontwikkeling begint. U zou mogelijk hier zeggen dat "er een ziel ontstaat".

Laat ons echter niet vergeten dat de kracht reeds voordien aanwezig was, zoals de mogelijkheid voordien aanwezig was. Nu echter wordt dit gerealiseerd in een vaag besef, dat men het begin van een ego mag noemen. Een redenering die u waarschijnlijk niet erg aangenaam vindt. De meeste mensen immers willen weten of er ergens een zieltje wordt geboren. Soms hebben zij kennelijk het gevoel, dat vader en moeder naast alle andere mogelijkheden ook het zieltje erin pompen. Maar daarvan is geen sprake. Het lichaam en het ontstaan daarvan staan geheel los van de geest en de ziel. Wanneer de eenheid tot stand komt, kunnen invloeden in het lichaam een rol spelen die door de geest niet erkend of beheerst kunnen worden, er kunnen echter wel degelijk mogelijkheden en invloeden een rol spelen, waarbij de geest een bewuste keuze kan maken en invloed uit kan oefenen.

De ziel zelf is in dit alles de levenskracht, datgene wat het leven mogelijk maakt, maar niet iets wat vanuit zichzelf handelend op pleegt te treden. Een vriend van mij, een filosoof die in zijn dagen op aarde ooit een grote roep heeft genoten, formuleerde het eens als volgt: Eerst wanneer er een besef is en daarmee een begrenzing van de kracht, waaruit het ik bestaat, kan men van een ego spreken. Maar het ego is dan de omhulling van de kracht, die alle leven mogelijk maakt...

Een vraag die in dit verband nogal gehoord wordt en die ik bij gebrek aan beter maar meteen zal trachten te beantwoorden, luidt als volgt:

Hoeveel zielen zijn er dan? Worden er nog steeds nieuwe zielen geboren, of is er een vast aantal geschapen dat in steeds nieuwe vormen zich blijft uiten? Mijn antwoord luidt hier: Zover het de zielen betreft, heb ik het gevoel dat er geen nieuwe worden geboren. Wanneer ik in deze periode een entiteit tegenkom die in een eerste besefsperiode verkeert - dus ik-niet ik, aanvaarding - verwerping - zo blijkt mij steeds weer, dat ik te maken heb met iemand die geleefd heeft in het diepste duister en daar alle ik-besef heeft verloren, zodat deze nu a.h.w. blanco opnieuw begint. De stellingen die ik, mede door deze ervaringen, nu ga verkondigen, kan ik natuurlijk niet bewijzen. Zo mij dit mogelijk zou zijn, zou ik ongetwijfeld ook veel meer weten omtrent God en het ontstaan van een ziel.

Mijn stelling: Daar de goddelijke kracht altijd was en zeker voor het voor ons kenbare heelal ontstond, waren alle zielen als deel van die kracht reeds aanwezig. Op het ogenblik dat deze kracht buiten zich, of mogelijk zelfs in zich tegenstellingen tot stand bracht, was er een mogelijkheid voor delen van dit goddelijke zichzelf te beseffen als tegenstelling tot andere delen van het goddelijke. Op het ogenblik dat dit proces begon, waren er dus zielen in de zin waarin de orde dit woord gebruikt. Het aantal zielen dat op dat ogenblik zijn bestaan begint, is volgens mij identiek aan het aantal zielen dat in het door ons gekende 'Al' ooit zal bestaan. De vorming waardoor een ego ontstaat, kan echter voor elk van deze delen van de goddelijke kracht anders verlopen zijn. Er zijn zeker een aantal hoofdrichtingen te vinden. Dezen blijken aangeleund te zijn tegen de eerste ervaringen, waardoor onderscheid kon worden gemaakt en dus de geest tot aanzijn kwam.

Wij plegen de groepen onder bepaalde hoofden in te delen om enig overzicht te kunnen hebben, ook al is dit in wezen natuurlijk nooit geheel juist. Zo zien wij de mensen als behorende onder de heren van de stralen: meerdere groepen dus, terwijl onder de heren van de kracht weer andere schepselen vallen enz. enz. In al deze gevallen hebben wij echter te maken met een besef dat is ontstaan, een persoonlijkheid, die mede bepaald wordt door de wijze waarop een eenmaal tot besef komende geest ervaart en zich opstelt t.a.v. nog niet voordien gekende verschijnselen. Verschil in opstelling betekent hier duidelijk ook een verschil in verdere ontwikkeling.

Bezien wij de mensheid, dan treffen wij grote gelijkheid, maar ook zeer duidelijke verschillen in bewustwording, welke wij dan omschrijven als een ressorteren onder een van de 7 heren van stralen. Hierbij zijn deze heren van stralen mogelijk echte persoonlijkheden met grote macht, maar voor de mens en de geest in dit verband in de eerste plaats toch wel symbolen die duidelijk aangeven dat er hoofdstromingen bestaan in het bewustzijn en de ontwikkeling van hen die op aarde zullen gaan vertoeven, dan wel daar eens vertoefden, of nu in menselijke vorm aldaar aanwezig zijn. Zij blijken verschillende eigenschappen en benaderingen te bezitten, maar dezen komen steeds weer voort uit voorgaande belevingen, uit de ervaring. Deze verschillen zijn dus ontwikkelingsverschillen die in een bepaalde fase tot uiting komen in gedrag, besef en vermogen. Er worden dus geen zielen verschillend gemaakt, maar zielen kunnen zich wel tot verschillende entiteiten ontwikkelen. Alweer: je kunt niet zeggen dat er bepaalde reeksen van zielen ontstaan of geboren worden, je kunt alleen zeggen dat zij zich op afwijkende wijze kunnen ontwikkelen. Maar waar zij vandaan komen, blijft een raadsel.

Ten laatste het volgende: Indien wij nagaan hoeveel geesten er leven in onze werelden - de geestelijke - kan ik zeggen dat alleen reeds het aantal geesten die ooit tot het menselijke ras

behoord hebben of nog behoren, een groot veelvoud vormt van het aantal entiteiten dat op het ogenblik op aarde als mens bestaat. Wij weten verder dat lagere levensvormen ook bezielde zijn. De geest die daarin leeft, kan evolueren en zo tot de menselijke ontwikkeling gaan behoren. Het aantal zielen is dus, wat de mensheid betreft, zeker niet beperkt tot een aantal daarvoor in het bijzonder geschapen zielen. Wat de mensheid betreft kun je zeggen dat het aantal zielen van beneden af steeds aanvoer krijgt, terwijl er bovenaan een heel goede afvloeiingsregeling bestaat. Zoek ik naar vergelijkbare ontwikkelingen, dan moet ik o.m. zien naar wezens die bewust in de stof geleefd hebben, voor er sprake van de huidige mensheid was. Ik ontdek dan dat er inderdaad met de mens vergelijkbare ontwikkelingen zijn geweest voordien en dat de entiteiten, die tot deze ontwikkeling behoorden, later o.m. een rol gespeeld hebben als groepsgeest bij de ontwikkelingen op uw eigen wereld en andere werelden, terwijl zij in bepaalde gevallen ook nu nog in een dergelijke rol zich met de materie bezighouden.

Het aantal zielen is dus kennelijk onnoemelijk groot en vanuit ons standpunt waarschijnlijk als oneindig aan te spreken. Maar altijd weer zien wij ook dat meerdere zielen versmelten, zich samen kunnen voegen tot een grotere eenheid. Dit gebeurt op het ogenblik dat het besef van een geest in staat is zich geheel en zonder voorbehoud één te voelen met de inhouden van een andere geest. Een samenvloeien is dan mogelijk en waarschijnlijk ook zeer begeerlijk voor de betrokkenen. Er ontstaat een wezen met een dubbele ziel erin, dat zich naar buiten toe als eenheid presenteert. Denk in dit verband als voorbeeld maar aan een ei met een dubbele dooier. Bij dergelijke entiteiten kun je niet eens meer zeggen dat de kern bestaat uit twee gescheiden delen kracht. Er is gewoon een kracht in de kern te vinden, die echter een krachtiger indruk maakt.

Met het voorgaande hoop ik u duidelijk te hebben gemaakt, hoe moeilijk het is een antwoord te geven op de vraag, die in de door u gestelde titel tot uiting komt. Meer dan dit kan ik u helaas niet hierover zeggen, maar indien u vragen hebt, ben ik bereid daarop, t.a.v. dit onderwerp althans, nu antwoord te geven.

Vraag: onverstaanbaar.

Antwoord: Mijn antwoord hierop is moeilijk, daar ik, zo goed als u, last hebt van een zeker chauvinisme. Maar ik ben van mening dat de bezielende kracht in alles gelijk is en dat de verschillen die wij zien tussen ons en andere vormen van leven, alleen bewustzijnsverschillen zijn die in de vorm en mogelijkheden van een ego natuurlijk mede tot uiting komen. Wat zou impliceren, dat alles bezielde is en alles in wezen gelijkwaardig is, maar niet in verschijningsvorm en mogelijkheid op een bepaald ogenblik.

Vraag: In het lichaam kennen wij een biologische ontwikkeling, een zeer intricate proces, dat een zeer gecompliceerde structuur met een eigen historie doet ontstaan. Is dit een parallel-ontwikkeling naast die van de ziel?

Antwoord: De materie gehoorzaamt kennelijk aan andere wetten dan ons geestelijk wezen. Indien u stelt dat zich zeer ingewikkelde processen afspelen, zo ben ik geneigd lichtelijk medelijdend te glimlachen. Een mens die het zo stelt is kennelijk immers nog niet in staat zich te realiseren hoe ingewikkeld alle structuren rond hem in wezen zijn en hoe ingewikkeld ook zijn geestelijk ik, de ruimtelijke structuur is e.d. De ingewikkeldheid van het lichaam is t.a.v. of in vergelijk met alles wat in de natuur bestaat, zeker niet excessief, doch eerder een normaal verschijnsel, beantwoordende aan normale wetmatigheden.

Ik neem aan, op gezag van anderen - die het mogelijk ook niet helemaal weten - dat alle materie ook goddelijke kracht omvat, maar geen kracht die wij kunnen erkennen als ziel, omdat hetgeen wij kennen als persoonlijkheid of beschouwen als kern van een persoonlijkheid, daarin niet aanwezig is. Wel zien wij, dat in alle materievormen een bezieling mogelijk blijft, zodat er een besef, een soort geest in kan leven, die in zich dan als kern weer de goddelijke kracht draagt, een ziel. Ik geloof dat je hier moet spreken van twee geheel verschillende ontwikkelingen, waarbij volgens mij de materie gehoorzaamt aan kosmische wetmatigheden, terwijl volgens mij de geest wel onderworpen zal zijn aan de kosmische wetten, maar qua vorming en besef toch vooral gebaseerd blijft op een geheel eigen en niet wetmatig uit te drukken reactie op de wetten

en hun uiting. In het tweede geval kun je dus volgens mij spreken over wisselwerking met het geheel, terwijl in het eerste geval alleen gesproken kan worden over een onderworpen zijn aan wetten onder meer. Vandaar dat ik beide ontwikkelingen of bestaanswaarden van mij uit moeilijk als parallel kan beschouwen.

Vraag: onverstaanbaar... drie-eenheidsgedachte ...

Antwoord: Waarde vriend, denkbaar zijn oneindige aantallen vormen, waarin de goddelijke kracht zich zou kunnen manifesteren. Ik behoef hierbij alleen maar te denken aan wezens die vanuit uw standpunt alleen maar onwerkelijke sprookjeswezens zijn en die voor ons wezens zijn die voornamelijk hun bestaan op astraal niveau schijnen door te brengen. Op de vraag, of bv. dergelijke wezens als een bijzondere derde ontwikkeling moeten worden beschouwd, kan ik geen direct antwoord geven. Ik kan alleen zeggen dat zij op dit ogenblik een afwijkende ontwikkeling vertonen, t.a.v. hetgeen wij zien als het bezielde leven van een ik. Deze wezens gehoorzamen kennelijk ook aan andere wetten dan wij. Maar in hoeverre op de duur eenheid van ontwikkeling of uitwisselingsmogelijkheid zal bestaan, weet ik ook niet.

Om u een voorbeeld te geven uit de sprookjes: de zeemeermin die liefheeft, krijgt ten koste van offers voeten, maar ook een hart en zo een ziel. Zij wordt dus werkelijk mens. De emoties schijnen een verandering in haar structuur mogelijk te maken.

Natuurlijk dit is een sprookje. Maar wie zal ons zeggen dat dergelijke dingen bij natuurgeesten niet voor kunnen komen? Wij weten immers dat dergelijke zaken bij dieren een rol kunnen spelen, waar bepaalde emoties en onzelfzuchtige genegenheid medebepalend kan zijn voor een z.g. hogere incarnatie als mens. Waarom zou iets dergelijks voor natuurgeesten onmogelijk zijn? Je kunt natuurlijk over engelen e.d. gaan praten, maar de meesten daarvan schijnen ook eens in de stof geleefd te hebben en zijn dus geen zuiver geestelijke wezens zonder meer. Ook hier heb ik geen mogelijkheid met zekerheid te stellen dat er een geheel afzonderlijke, losstaande ontwikkeling is en zo een derde waarde.

Zodra je over drie-eenheden gaat spreken, kom je volgens mij in het rijk der theorieën terecht. Mogelijk zou je dan als volgt kunnen redeneren: De top van de Pyramide is het onbestemde, is God. Van daaruit gaan voor ons kenbaar twee ontwikkelingslijnen naar beneden, waarvan wij de een - materie - de wetmatige vorming kunnen noemen, de ander als geest of bewustzijnsvorm aan kunnen spreken. Waar deze beiden de grondlijn bereiken, omschrijven zij door hun wederkerigheid het gebied dat wij leven noemen, de wereld van verschijnselen die kenbaar zijn.

Reactie: Indertijd is hier gezegd dat er zoveel besef in de materie kan bestaan, dat het vertrouwen, dat een drager in zijn horloge stelt, beantwoord wordt met een grotere betrouwbaarheid.

Antwoord: Van besef zal niet gesproken zijn. Hetgeen u stelt is wel waar, maar heeft niets te maken met bewustzijn, besef. Het eenvoudigste kan ik het u als volgt zeggen: Het vertrouwen dat de drager stelt in zijn horloge, betekent een harmonische uitstraling t.a.v. het gehele horloge en alle functies daarin, of dit nu beseft wordt of niet. Wat weer betekent dat het geheel van de materie niet gestoord wordt en zo zuiver zal functioneren als volgens de structuur ervan mogelijk is. Er vallen dus vele kleinere storingen weg. Vanuit uw standpunt lijkt het resultaat een grotere betrouwbaarheid. Maar een soortgelijke betrouwbaarheid kan men op aarde technisch bereiken met bepaalde zeer gevoelige apparaturen, door deze te hullen in een bijzonder stralingsveld.

Daarmee dacht ik de vraag redelijk beantwoord te hebben op grond van mijn kennen - zover dit in dit verband ook moge gaan.

Reactie: Wanneer een schrijfmachine, waarop een typiste altijd alleen typt, in de pauze door een ander wordt gebruikt, zal zij dit onmiddellijk ontdekken ...

Antwoord: U zoekt het nu wel erg ver. De verklaring is n.l. nogal eenvoudig. U zou ook de vulpen in dit geval hebben kunnen aanhalen, waar een soortgelijk effect speelt. Het gaat hier om een bepaalde wijze van hanteren. Een typiste heeft een bepaalde aanslag, stelt haar machine op een bepaalde wijze op.

De wijze van aanslaan zal, vooral wanneer de onderdelen van de machine wat losser komen te liggen, een bepaalde hoek van werken inhouden, zodat de speling altijd op een en dezelfde wijze gebruikt wordt. Typt een ander, met een andere aanslag dan op het ding, dan verandert de ligging van de delen enigszins. Dit voelt men echter aan wanneer men de machine kent, daar de aanslag dan even iets harder zal moeten zijn, tot het oude patroon weer geheel bereikt is. Het gaat hierbij vooral om een lichte wringing, die de overbrengingsarmen ondergaan. Bij de pen verandert de druk op de punt enigszins de stelling daarvan.

Ik meende dat u dergelijke verschijnselen als normaal zou kennen en beschouwen. Maar schijnbaar willen enkelen hieraan toch liever een geestelijke verklaring geven. Ik van mij uit meen echter dat dit niet redelijk is. Als mens moet je een geestelijke verklaring alleen daar zoeken, waar geen passende stoffelijke verklaring bereikbaar en bewijsbaar is.

Vraag: Er zijn dus zielen uit de voormenselijke periode, die als groepsgeesten optreden. Licht dit niet in het vermogen van entiteiten, die uit de menselijke ontwikkelingsperiode stammen?

Antwoord: Ongetwijfeld. Menselijke geesten treden ook wel op als groeps- maar nog niet als rassengeesten. Ik heb dit voorbeeld echter aangehaald om duidelijk te maken dat geest en ik-besef op een ander dan het menselijke niveau kunnen functioneren. Ik heb dus niet gezegd dat een mens dit niet kan bereiken. Overigens dient u zich wel te realiseren dat groepsgeesten nu nog een rol spelen, maar dat rassengeesten reeds vormend op uw aarde werkzaam waren, voor er van een mens maar sprake was.

Vraag: Zoals u over een geest en ziel spreekt, klinkt dit als een abstract wezen. Moet je je daarbij ook nog iets voorstellen als materie, of een soort ruimtelijk bestaan?

Antwoord: Substantie zou ik in uw plaats mij hierbij niet voorstellen, tenzij u energie zelf als een vorm van substantie wilt beschouwen. Een vorm, een ruimtelijke vorm, kan bij een geest wel bestaan. Deze is n.l. afhankelijk van het besef dat je hebt t.a.v. je omgeving. Wanneer je als geest denkt dat je enorm groot bent, omvat je zeer veel, denk je dat je klein bent, zo omvat je heel weinig. Ruimte is in zekere mate met ons besef verbonden, omdat er altijd onderscheid wordt gemaakt tussen Ik en niet. Ik, maar toch kan dit ruimtebesef niet zonder meer in de termen van een 3-dimensionaal stelsel worden uitgedrukt.

Reactie: Toch verplaatst de geest zich?

Antwoord: De geest verplaatst zich, althans vanuit haar eigen standpunt, ondanks het feit dat tijd en afstand onbemerkt worden overbrugd. Ik meen te mogen stellen dat de "afstand" eerder een kwestie van belangstelling is dan een feitelijk je van de ene naar de andere plaats begeven.

Om u een voorbeeld te geven: Ik ben nu hier aanwezig. Wanneer ik u verlaat moet ik even naar een andere sfeer toe, daar ik zelf dan onderricht hoop te ontvangen. Daarna zal ik mij waarschijnlijk naar Midden-Afrika moeten begeven, waar ik ook iets te doen heb. Helaas met een toverdokter, waardoor de gevolgde procedure voor een geest wel zeer ludiek aandoet, maar de mogelijkheden tot uitdrukking die je nog hebt sterk worden beperkt. Wanneer ik die afstanden moet vergelijken, kan ik slechts stellen: Zodra ik hier "weg" ben, bevind ik mij in mijn eigen sfeer, zodra mijn belangstelling vandaar zich richt op het gebied waar ik vermoedelijk nog dien te werken, ben ik meteen daar. Er is dus voor mij geen afstand, maar een wisseling van scène. Wat betekent dat het voor mij wel heel erg moeilijk valt deze verplaatsingen als iets ruimtelijks te zien.

Vraag: Ervaart u dan de aarde ten opzichte van uw eigen sfeer niet als ruimte?

Antwoord: Tja, hoe ik de aarde ervaar ten opzichte van mijn eigen sfeer is moeilijk te omschrijven. Ik heb het gevoel dat beide werelden dooreenlopen, gelijkwaardig zijn. Voor mij is de aarde dan ook niet iets ruimtelijks, maar eerder een toestand van besef, waarin een bepaalde vorm van communicatie mogelijk is. De aarde is dus voor mij feitelijk geen plaats.

Reactie: Stel, dat u bv. atoomonderzoek wilt doen. Dan is de communicatie met de ruimtelijke structuur noodzakelijk.

Antwoord: Ik heb nooit aan een dergelijk onderzoek gedaan - al is dit mogelijk in uw ogen een negatief punt voor mij - maar weet dat degenen die dit wel doen, zich niet bezighouden met materie, maar eerder met evenwichten van kleine krachtvelden. Voor hen is er dus kennelijk eerder een kwestie van in zich besloten energieën en andere vormen van energie, waardoor zij een atoom kunnen zien of lezen. Of hierbij van een werkelijk ruimtelijk besef sprake kan zijn, lijkt mij vraagwaardig.

Daar uw aarde en zelfs de mens voor mij in feite eerder een vorm van energie is, een soort energie moet ik in feite zeggen, terwijl de kracht van de gedachten - een vorm van energie - voor mij zowel aanleiding tot het opnemen van contacten is, als het middel tot waarneming voor een groot deel, is een ruimtelijk begrip, zoals u dit kent, voor mij als geest niet bestaand, tenzij ik mijn eigen ervaringen probeer om te zetten in uw termen en afstand bepaal aan de hand van uw reacties, maar dan wel volgens uw voorstelling en niet volgens mijn bepaling daarvan. Mogelijk zullen hoger ontwikkelde geesten uw ruimte wel geheel volgens uw normen kunnen ervaren. Ik weet dit niet met zekerheid. Wat u mogelijk er toe brengt mij als een niet al te hoge geest aan te slaan. Maar voorlopig ben ik met het bereikte bewustzijn zelf nog tevreden.

Vraag: Een bekende vraag; Wanneer er steeds meer zielen worden gevormd volgens de mensen, is dit waarschijnlijk het gevolg van de enorme groei van de wereldbevolking op dit ogenblik die nog steeds geen einde neemt. Men vraagt zich af waar die zielen vandaan komen.

Antwoord: Binnenkort o.m. uit de Sahelstrook. De mensen hebben kennelijk het gevoel dat God een soort wegwerpzielen heeft gemaakt die een keer in een menselijk lichaam worden gezet, om vervolgens geparkeerd te worden in een verbrandingsoven, of, bij betere kwaliteit, in een soort voorraadsschuur, waar hier mede een soort goddelijke collage wordt gemaakt.

Wat de mens daarbij kennelijk niet begrijpt is het feit dat een ziel als zodanig een vorm van kracht is, die in zich niet beperkt kan zijn of worden, noch in tijd, noch in ruimte, maar haar beperking ontleent aan het besef de geest dus, die zij wordt door ervaringen die haar beperken in haar reactie t.a.v. het andere, ofschoon de ziel mogelijk zelf eens een eenheid met dit andere vormde. Wat zeer filosofisch klinkt, maar wel het beste antwoord is dat ik u in dit verband kan geven.

De mens vraagt zich af waar de zielen vandaan komen en houdt er ook van zieltjes te winnen. Er zijn zelfs mensen die nopen dat het geboortecijfer nog verder op zal lopen, opdat zij zo meer zielen zullen kunnen winnen en redden - de vraag is alleen maar waarvan... Kennelijk is in al deze gevallen het geestelijk bewustzijn identiek geacht met de ziel, terwijl de eenmaligheid van het leven als een soort axioma voorop wordt gesteld. Nu is reïncarnatie zeker geen algemeen geldende regel, doch slechts een enkele uit vele mogelijkheden. De kracht echter - dat weet men nu wel - kan veranderen van vorm, maar blijft in wezen bestaan. Wat men voor de energie gelooft, zou men ook in verband met de ziel moeten geloven, maar dan voelt de mens zich waarschijnlijk in zijn gevoel uniek te zijn in de kosmos waarschijnlijk aangetast. De "nieuwe" zielen zijn dus meestal oude zielen, dan wel zielen die eerst in een andere vorm of sfeer bestaan hebben en nu stoffelijker ervaringen verlangen of behoeven.

Vraag: Heeft het besef van de oosterling voor zijn adem ook iets te maken met de ziel?

Antwoord: Wanneer je je bezighoudt met ademhalingstechnieken, zo richt je daarop niet in de eerste plaats je geestelijke waarden. Het is een lichamelijke procedure. Er zijn echter krachten rond u, men omschrijft deze met vele namen, zoals: Od of Prana, die aan de omgeving ontleend kunnen worden en ook middels ademhaling kunnen worden omgezet in levenskracht. Maar wel te verstaan: lichamelijke, dus materiële levenskracht. De oosterling vergroot daarmee zijn eigen levensenergie en vooral zijn zenuwkracht, terwijl een verbeterde functie en beheersing van vooral de dwarsgestreepte spieren mogelijk wordt. Door dit alles verkrijgt de mens ook de mogelijkheid het evenwicht tussen zijn interne organen te verbeteren. Hij kan zo een rustiger geheel scheppen, waarin geestelijke invloeden gemakkelijker ontvangen en verwerkt kunnen worden. Maar de kracht zelf draagt hiertoe niet direct bij.

Het verwerven van de kracht kunt u eerder zien als een middel om eigen ontvankelijkheid voor geestelijke waarden en ontplooiing van eigen geest te verbeteren.

Vraag: Hoeveel dagen na de conceptie komt de geest in een foetus?

Antwoord: Dat is moeilijk nauwkeurig te zeggen. Het kan vergeleken worden met een woning bouwen en kopen. Je kunt op het ogenblik dat de eerste spade gestoken wordt, reeds zeggen: dit wordt mijn huis. Je kunt het echter niet betrekken, voor het althans grotendeels klaar is. Je kunt natuurlijk ook wachten met de "koop" tot het huis al bijna klaar is. Daar incarnatie een keuze over het algemeen snel doet zijn, zal het ogenblik van de bevruchting voor vele incarnerenden mede een rol spelen. De bevruchting is n.l. zoiets als een bordje te huur of te koop, dat bij de wordende vrucht komt te staan.

Gemeenlijk zullen naar ik meen werkelijke contacten met de vrucht en het ouderpaar gelegd worden in de periode tussen twee weken en 3 maanden na de bevruchting. Wij zien dat in deze periode op ongeveer 3 maanden na de conceptie een neiging bij de betreffende geest ontstaat zich steeds intenser met de foetus bezig te houden. Naarmate het zenuwstelsel zich meer volledig vormt en functioneert, blijkt een grotere eenwording te ontstaan die soms reeds in de 5e maand volledig is, soms ook eerst in de zevende. Van volledige eenwording voor die vijf maanden heb ik wel eens gehoord, maar dit schijnen toch wel uitzonderingen te zijn. Van een latere eenwording met de vrucht dan 7 maanden na de bevruchting heb ik nog nooit gehoord.

Is er nog iets te bespreken?

Vraag: Kunt u nog iets zeggen over het pendelen?

Antwoord: Kort en eenvoudig dan. Pendelen berust op de auto suggestieve werkingen, waardoor de mens zonder dit te beseffen bewegingen veroorzaakt van een pendel, zo zijn eigen onbewuste impulsen en weten een uitdrukking verschaffende. In wezen dringt de mens zo door tot een deel van eigen besef en kennis, waartoe anders bij vol bewustzijn geen toegang bestaat.

Deze verklaring is de meest eenvoudige en zeker in 9 van de 10 gevallen ook de meest juiste.

Hebben wij te maken met een z.g. losstaande pendel, waarbij deze niet in de hand wordt genomen, maar aan een soort koperen armpje is opgehangen, kan alleen de eigen invloed van de mens, zijn fluïde, de pendel in beweging brengen. In dit geval krijgt men moeilijker contact en is de beweging van de pendel meer gevarieerd wanneer eenmaal resultaat wordt behaald. Het gaat hier dus om een soort telekinetisch effect. Wel ligt hier een grotere afstand tussen de mens en de tot uiting komende impulsen, terwijl dergelijke impulsen vaak mede door andere aanwezigen gericht, of zelfs veroorzaakt kunnen worden. In dit geval wordt geput uit een gemeenschappelijk beseffen, zodat de mogelijkheid juiste antwoorden te ontvangen, groter is.

In alle gevallen dient te worden gesteld dat een zekere mate van autosuggestie nodig is om met de pendel te kunnen werken. Het is dus de mens die in wezen weet, aanvoelt, beseft. Hij is echter niet in staat zonder meer deze gegevens uit zijn geestelijk weten of onderbewustzijn over te brengen naar zijn bewust denkvermogen. De pendel wordt dus gebruikt als een instrument, waardoor innerlijk weten of aanvoelen beter tot uiting komen kan en zo een deel van de normaal ontoegankelijke gegevens in het waakbewustzijn doet oprijzen.

Reactie: Maar dit is beperkt, zodat wij over dienen te gaan op de vrij hangende pendel, waarbij ook de geest actief kan worden.

Antwoord: Ik heb niet gesteld dat dan de geest actief zal worden, maar gesteld dat ander bewustzijn dan het eigene mede invloed uit kan oefenen. Daarbij zou een geest betrokken kunnen zijn, maar dit is niet zeker of noodzakelijk. U zou het als volgt kunnen stellen: Op het ogenblik dat ik voortdurend sterke pendeluitslag krijg en deze ook gehoorzaamt aan het programma van betekenisvolle bewegingen, dat ik daarvoor heb gesteld - vaak 8, cirkel, tegencirkel rechte lijn en hoek - zijn resultaten bij de vrij hangende pendel in de meeste gevallen juist. De code is dus hier van belang.

Toch kunt u dan niet zonder meer aannemen dat er een geest aan het werk is. Wel kunt u aannemen dat u werkt op astraal terrein en daardoor alle uitstralingen die rond u aanwezig zijn - eventueel ook die van geesten - gemakkelijker zult verwerken. Geestelijke kennis, ook wanneer deze komt van entiteiten die niet uit de menselijke ontwikkelingen stammen, zal nog altijd door middel van uw eigen wezen en denken worden overgedragen. Er zal slechts zelden, zoal ooit, sprake zijn van een directe beïnvloeding van de pendel door een geest.

Ditzelfde mag overigens ook gesteld worden t.a.v. kruis en bord, ouijabord, planchette e.d. De mens zelf is altijd de veroorzaker van de bewegingen. De invloeden die deze bewegingen mogelijk veroorzaken, komen middels het geestelijk besef van de mens tot uiting zowel uit het onbewuste als vanuit meer geestelijke werelden.

Vraag: Maar de druk dan, die op het kruis wordt uitgeoefend bij kruis en bord?

Antwoord: In de eerste plaats concentreert u zich op het kruis, wanneer u aanzit met kruis en bord. Dit betekent dat een groot deel van uw eigen fluïde mede langs het kruis zich zal verdelen. Hierdoor ontstaat de druk en worden reacties mede bepaald. Zonder dit fluïde zou ook een geest dergelijke impulsen niet aan het kruis kunnen geven. Maar de geest geeft impulsen aan u en niet regelrecht aan het kruis. Indien u een voorbeeld wenst:

Wanneer een woord deels is gevormd, zeg 2 of 3 letters en u denkt sterk dat het woord op een bepaalde wijze zal worden afgemaakt, zal het kruis met de u bekende druk dit woord afmaken, zelfs indien dit woord dan niets met het voorgaande te maken zou hebben. U kunt de proef hier op de som nemen. Hieruit alleen reeds blijkt volgens mij duidelijk dat de druk waarover u spreekt, mede door uzelf wordt veroorzaakt. Met enige oefening zult u ontdekken dat u op deze wijze zelf bepalen kunt wat het kruis zal spellen, zonder dat iemand hiervan iets bemerkt, of u zelf druk bewust op het kruis uitoefent. Anderen zullen dan nog steeds in de mening verkeren dat de boodschap er een van de geest is.

Vraag: Indien men dan zijn gedachten uitschakelt?

Antwoord: Indien men zijn gedachten uitschakelt en niet tracht de gespelde letters te volgen - wat m.i. de beste methode is - zou men inderdaad de impulsen van anderen aan u gegeven als bepalend mogen beschouwen voor de boodschap die doorkomt.

Vraag: Zo kan men dus de kwaliteit van het antwoord bepalen door zijn eigen houding?

Antwoord: Inderdaad. Bovendien zal men de betrouwbaarheid nog op kunnen voeren, indien men zo werkt dat de letters alleen door een lezer kunnen worden gezien en dus niet op eenvoudige en onopvallende wijze door een van de aanzittenden kunnen worden gezien en gelezen. In dit geval zal de lezer eerst, wanneer het woord voltooid is of de zin ten einde is en het kruis rust, teruglezen wat is opgenomen, zodat eerst na voltooiing van de boodschap de aanwezigen van de inhoud daarvan kennis kunnen nemen - met uitzondering van de lezer dus. Op deze wijze verkrijgt men het betrouwbaarste resultaat.

Dat was dan in het kort iets over kruis en bord en de pendel. Ik ben van mening dat wij nu maar eens aan de pauze moeten gaan denken, want voor nog een derde onderwerpje hebben wij geen tijd meer. Ik hoop overigens dat ik u niet verveeld heb. Immers probeerde ik alleen maar zo eenvoudig, eerlijk en duidelijk mogelijk te zeggen hoe volgens mij en volgens mijn beste weten de zaken er uit zien.

Onthoudt u echter bij dat alles nog het volgende: In uzelf leeft een ziel en ook een geest. Die geest heeft primaire kennis. Wat betekent dat een deel van uw geest waarden omvat die behoren tot de hoogste niveaus van het bestaan. Deze niveaus kunnen in uw eigen persoonlijkheid werkzaam zijn en door u tot uiting komen. Zij zullen die uiting echter nooit geforceerd kunnen geven. U kunt dus niet uzelf dwingen om de hoogste waarden in uw wezen eens even te uiten, of uw grootste mogelijkheden even te manifesteren. Wat u wel kunt doen is spontaan handelen en tijdens experimenten niet tevoren controleren. Wanneer u bv. met de pendel een bepaalde verblijfplaats van iemand zoekt, is het beter die kaart niet tevoren te bestuderen. Integendeel.

Indien u afgaat op de uitslag van de pendel, is het zelfs beter en wordt uw weergave betrouwbaarder, wanneer u de kaart tevoren nooit gezien hebt tot het ogenblik waarop u de pendel boven haar oppervlak brengt om te zoeken.

Bij werken met kruis en bord is het voor u zeer belangrijk niet tevoren aan te nemen dat deze of gene door zal komen. Want daarmee gaat u uw eigen onderbewustzijn inschakelen. Werkt u met kruis en bord, dan dient u ook geen haast te hebben, zo iets van "een twee drie geest, komt er nog wat van?" Besef dat liever geen contact gemaakt dient te worden dan een bedrieglijk of uit uzelf voortkomend contact. Hebt u na rond 15 minuten proberen met kruis en bord nog geen resultaten, ga dan rustig thee drinken en probeer het na een uur nog eens. Forceer niets. Uw eigen innerlijke krachten zullen, wanneer er een noodzaak tot contact bestaat, hetzij door kruis en bord, pendel of andere middelen, ongetwijfeld geactiveerd worden. U kunt dit echter nooit bewust bepalen en bereiken, maar ten hoogste uw eigen ontvankelijkheid wat doen toenemen. Probeer dan ook niet contact te forceren, iets af te dwingen, of zelfs maar contact met een bepaalde persoon op te nemen, tenzij u daarover reeds tevoren met die persoon tijdens een door deze zelf opgenomen contact, een afspraak hebt gemaakt.

Ook dit punt is belangrijk. De wereld van de geest is altijd rond u aanwezig. U bemerkt er weinig van en dat is belangrijk, omdat wij op deze wijze elkander maar weinig overlast veroorzaken. Maar de wereld van de geest is er wel overal rond u. U hoeft dus geen geest met geweld van verre tot u te roepen. U hoeft alleen uw eigen harmonie met de geest te bepalen en zo daartoe behoefte bestaat, zullen de krachten uit de geest zich manifesteren. Leef echter eerst uw menselijk leven. De geestelijke waarden en invloeden zijn voor u nu slechts van bijkomstig belang. Later, wanneer u in de geest leeft, zal de wereld van de geest voor u de belangrijkste wereld zijn.

Laat nu echter niet omwille van bv. een kruis en bord contact, een dienst voorbijgaan die u een ander zou kunnen bewijzen. Laat niet omwille van een hoge meditatie uw eigen stoffelijk welzijn deterioreren. Leef bewust van uw geest en de wereld van de geest, maar leef ook bewust als mens in de stof. Want uw ziel en uw geest leven in de materie, omdat dit voor hen belangrijk is. Wie zou u dan zijn om met uw stoffelijke rede te bepalen, of met uw stoffelijke emoties vast te stellen dat het geestelijke bestaan voor u reeds nu zo belangrijk is, dat uw diepste innerlijk en de goddelijke kracht in u kennelijk gefaald hebben, toen zij u in deze materie hebben doen incarneren.

Mag ik het daarbij laten? Ik dank u voor uw aandacht.

Goedenavond.

WAT IS DE ZIN VAN ONZE ZORGEN?

Goedenavond, vrienden.

Zoals u ziet heb ik de avond van mijn collega overgenomen. Hij had toch zijn onderwerp afgesloten. Hebt u nog een onderwerp, waarmee wij verder kunnen gaan?

Reactie: Wat is de zin van onze zorgen?

Antwoord: Wanneer ik die vraag hoor, vraag ik mij af: waar heeft men zin in? Wanneer je de zin van het leven nagaat, blijkt de zorg daarin niet bepaald sterk vertegenwoordigd te zijn. De mensen denken geloof ik meestal dat hun zorgen van God of het lot komen, maar in feite maken zij ze zelf. Zorg is menselijke eigen teelt. Want je zou in feite van uur tot uur, van dag tot dag moeten leven. Wat vandaag is, moet je vandaag zo goed mogelijk afhandelen en wat er morgen komt, dat zie je dan wel weer. Aan wat gisteren is geweest, kun je niets meer veranderen. Het heeft dus geen zin je daarover nu nog zorgen te maken. Je kunt beter afrekenen met vandaag.

De meeste mensen zijn echter steeds weer doende om, terwijl zij vandaag leven en zouden moeten leven, zich bezig te houden met hetgeen er bv. over enkele weken zou gebeuren. Aangetekend zij hierbij, dat het over twee weken natuurlijk toch anders gaat, dan zij hadden gedacht. Maar ondertussen ben je er dan toch maar 14 dagen mooi mee bezig geweest.

Wat voor een mens de zin van die zorgen is? Mogelijk geeft het hem een gevoel van belangrijkheid, het denkbeeld dat hij alles kan bepalen en desnoods in de tijd wat vooruit kan gaan leven. De zorg die men op een bepaald ogenblik kent aan de hand van een onmiddellijk en werkelijk gebeuren is, volgens mij geen zorg in de zin van de gestelde vraag. Het is een afhandelen van hetgeen aan de orde is, een zoeken naar een weg of oplossing. Dat is normaal denken en dat mag eenieder dan voor mij ook zonder bezwaren doen. Maar waarom zou je je bezig gaan houden met de mogelijkheid van een probleem dat eventueel over zoveel tijd op zou kunnen duiken, wanneer je nog niet eens afgerekend hebt met alle mogelijkheden en problemen van het ogenblik? Is het niet opvallend dat juist degenen die het minste te doen hebben en er het beste voor zouden kunnen staan, zich vaak de meeste zorgen maken?

De zin van die zorgen is volgens mij voor dezen en vele anderen voornamelijk dat zij door zich zorgen te maken over zaken die zij niet beheersen en die bovendien ver in de toekomst liggen, voor eigen gevoel kunnen ontsnappen aan de noodzaak nu iets te doen aan de vele kleine problemen die nog bestaan. Misschien vindt u dit een wat overdreven stelling. Ik kan mij voorstellen dat u wilt reageren: Wanneer je kinderen hebt, maak je je toch zorgen over hun toekomst... Waarom dan? Omdat u bang bent dat u uw zin niet krijgt? Maak u, wanneer u al zorgen wilt hebben, er zorg over of uw kind vandaag gelukkig is - zeker, wanneer het nog onder uw hoede staat. Vraag u af, of het kind wel een redelijk en menswaardig bestaan heeft bij u en niet voortdurend gedomineerd wordt door uw wensen en verlangens tot het geen eigen leven en persoonlijkheid meer over heeft. Aan die zorg kunt u namelijk iets doen. Wanneer u wilt verandert u dan veel en maakt u uw kind weer gelukkig en tevreden, zodat het harmonisch in de wereld kan staan.

Er zijn heel wat kinderen, die door hun ouders worden voortgedreven naar veel verdienen of hoge functies. Waarop de ouders zich op de borst kloppen, zeggen, dat zij het altijd wel geweten hebben en zich beginnen zorgen te maken dat kindlief mogelijk toch weer zou kunnen falen. Dit terwijl het kind in deze opgedwongen situatie ongelukkig is en zich heel wat prettiger in het leven zou voelen wanneer het putjesschepper zou kunnen zijn. Vindt u, dat u met het u maken van zorgen ook werkelijk iets bereikt? Kom nu. Vele wonderkinderen zijn dit alleen geworden, omdat gefrustreerde ouders de kinderen willen dwingen te bereiken wat voor henzelf niet mogelijk bleek. Zoiets van: ik weet, wat goed voor je is en je zult het hebben, of je nu wilt of niet.

Wanneer een kind ziek is, kun je je zorgen daarover maken. Maar dat heeft alleen zin omdat de zorg deel uitmaakt van een zorgen voor het kind daar, waar het zichzelf niet helpen kan. Het heeft geen zin je zorgen te maken over de vraag, hoe het af zal lopen. Want dat zie je vanzelf wel en meer doen dan je kunt is ook niet haalbaar. De zin van zorgen kan volgens mij alleen gelegen zijn in het beseffen van een probleem dat nu bestaat, zodat u er nu ook een oplossing voor kunt zoeken. De zin van uw zorgen is zeker niet gelegen in de vele angstdromen en verwachtingen die u zo angstvallig koestert zonder te beseffen dat die dingen, alleen reeds door de wijze waarop u zich er mee bezig houdt, in die vorm nooit meer tot werkelijkheid zullen kunnen worden.

Is dit voldoende?

Reactie: U hebt uw betoog nogal op de toekomst gericht. Maar er zijn ook de zorgen van deze dag, iets wat je verloren hebt en dergelijke.

Antwoord: Daar moet je je geen zorgen over maken, maar iets aan doen, zover dit mogelijk is. En als je er toch niets aan kunt doen, is het dwaas je er verder nog zorgen over te maken. Ik heb getracht duidelijk te betogen dat het je zorgen maken maar al te vaak een ziekelijk verschijnsel is, waarbij je je zorgen maakt en overgeeft aan sombere dromen om aan de

werkelijkheid te ontkomen. Dit terwijl een aanvaarden van de werkelijkheid, zoals die nu is, wel degelijk inhoudt dat je er mee bezig bent, dat je vele problemen ook oplost, maar geen zorgen brengt, omdat je alle aandacht nodig hebt om te reageren op datgene wat er nu is. Deze wijze van handelen heb ik u dan ook nadrukkelijk aanbevolen, terwijl ik het begrip zorg vooral hanteerde in verband met de meest kwalijke vorm daarvan: het je zorgen maken omtrent een verre toekomst, terwijl je nu niet het werkelijk mogelijke weet te realiseren. Daarom ook heb ik u, om het maken van zorgen als een nodeloze verspilling van krachten afgeraden. Ik dacht dat ik in mijn betoog dan ook wel degelijk mede had gesproken over wat u de zorgen van vandaag noemt.

Is dit voldoende? Wenst u nog iets meer te horen?

DE ZIN VAN DE TEGENSLAG VAN VANDAAG...

Reactie: De zin van de tegenslag van vandaag...

Antwoord: De zin van de tegenslag van vandaag zou u willen kennen? De oorzaak daarvoor is gemeenlijk dat u de rekening gepresenteerd wordt voor tekortkomingen of vergissingen van gisteren. Want de tegenslag van vandaag is een beschaming van uw verwachtingen. Anders zou u het geen tegenslag noemen. Het is gelijktijdig vaak een gevolg van de illusie dat je meer bent of verdient dan je in feite krijgt.

Wanneer je denkt dat je meer verdient, moet je niet over tegenslagen spreken, maar zorgen dat je het krijgt. Doe je niets aan dergelijke teleurstellingen en blijf je alleen maar sputteren over alle tegenslag die je in je leven hebt, dan probeer je alleen te ontkomen aan het feit dat je er zelf mede schuld aan hebt.

Tegenslagen zijn dingen waar je altijd zelf mee gemoeid bent. Aanvaard je de feiten zoals zij komen, dan kan iets wel eens tegenvallen - daar geen mens zonder verwachtingen leeft - maar zal het geen tegenslag zijn, omdat je uitgaat van wat er vandaag bestaat en voor jou mogelijk is en daarvan het beste probeert te maken.

Mijn antwoord blijft hier dus ongeveer gelijk aan dat wat ik gaf op de zin van zorgen:

Lieve mensen, leef vandaag. Zorg eerst dat alles wat vandaag gedaan kan worden, ook gedaan is. Maak je dan niet verder druk over al, wat er morgen te doen is, rust vandaag maar rustig verder uit. Dan kun je tenminste morgen meer doen, wanneer dit nodig zou zijn. Het spijt mij dat mijn opmerkingen echter nuchter klinken, maar zij zijn m.i. juist en wat zou ik dan anders moeten zeggen? Hebt u nog verdere wensen?

WAT KUNNEN WIJ VAN DE DIEREN LEREN?

Vraag: Kunt u ons zeggen, wat wij van de dieren kunnen leren?

Antwoord: Wat wij van de dieren kunnen leren? Veel naar ik meen. Neem bv. de marmot: die slaapt goed en lang, maar gebruikt nooit slaappillen... De ezel stoot zich zelden aan dezelfde steen. En een stier kan wel eens stierlijk het land hebben, maar hij raast uit en probeert zich na afloop niet te rechtvaardigen. Is het voorbij, dan graast hij rustig verder. Of kijk eens naar de kat: die laat zich vaak veel aanleunen en blijft toch zichzelf. Waarvan de mens kan leren dat je soms heel veel kunt verdragen zonder daarmee ook meteen je eigenwaarde te grabbel te gooien. Een hond is altijd weer bereid zich op te offeren voor degene die hij als vriend of meester heeft aanvaard. Ofschoon menige hond in feite laf is, zal hij dit vergeten wanneer het om iemand gaat die hij trouw wil zijn. Daarvan zouden de mensen ook nog heel wat kunnen leren, dunkt mij.

Overigens schijnen sommige mensen van dieren ook wel eens het verkeerde te leren. Menige politicus meent zover boven anderen te staan, dat hij een nek uitsteekt die langer en kwetsbaarder is dan die van een giraffe. De giraffe houdt eenvoudig rekening met zijn lange nek, maar die politici kijken altijd weer heel droevig en verontwaardigd wanneer iemand hen een dreun op de uitgestoken nek heeft gegeven. Zij voelen dit als majesteitschennis en beseffen niet dat zij eenvoudigweg niet zo hoog stonden, als zij mogelijk meenden.

Heel wat mensen gaan ook uit van het denkbeeld dat het leven zonder strijd moet kunnen worden geleefd. Het dier reageert: wanneer er geen strijd nodig is, is mij dit wel zo lief, maar als er gevochten moet worden, dan zal ik mij ook verdedigen. Bovendien gaan dieren uit van alles wat er nu is. Zij zijn veelal nieuwsgierig, net als mensen. Maar hun nieuwsgierigheid is het gevolg van hun levensvreugde, niet van allerhande pessimistisch gepieker. Dieren leven zo goed als zij kunnen en zijn tevreden met wat zij hebben. Dat is iets wat de meeste mensen niet kunnen. Wanneer een dier alles heeft wat het nodig heeft, zal het niet proberen ten koste van anderen nog veel meer eten te krijgen - met uitzondering misschien enkele hondachtigen die iets te veel van de mensen hebben overgenomen.

Het doorsnee dier gaat uit van het standpunt: wanneer ik kan, eet ik zoveel ik kan. Dat is alles wat ik nodig heb. Wanneer ik niet heb, wat ik nodig heb, dan zoek ik het zolang tot ik het gevonden heb, pak het desnoods van een ander af, maar bedel niet klagelijk dat anderen de verantwoordelijkheid voor mij dragen - ook al zijn natuurlijk alle gaven welkom. Wanneer het dier in een onaangename toestand verkeert, zal het alles doen om dit te veranderen. Maar ziet het dat er geen helpen aan is, dan legt het zich erbij neer en wacht af. Wanneer een dier ziek is, trekt het zich terug en verveelt niet zijn gehele omgeving met zijn klachten. Een dier maakt minder herrie over de dood dan menige mens over buikpijn.

Dieren kennen wel degelijk vrienden en zijn zeer aanhankelijk tegenover deze vrienden. Het hecht zich echter bovenal aan zijn eigen terrein en strijd om dit te behouden. Het laat zich daarbij niet beïnvloeden door eventuele beloften of verlokkingen van anderen uitgaande. Een dier heeft een eigen waardigheid. Maar als mens lijkt mij, dat je vooral van dieren kunt leren, hoe belangrijk het is, jezelf te zijn. Imiteren zien wij dieren niet doen, tenzij dit een deel is van hun soort - bv. mimicry om zo veiligheid te verwerven. Mensen imiteren vaak anderen die zij machtiger achten, of die hen in feite de baas zijn. Maar geen kat zal het in haar hoofd halen, zich als een hond te gedragen, zal pogingen doen om te blaffen, ook al wordt zij steeds door honden op haar nummer gezet.

U kunt daar overigens blij om zijn. Stel je voor dat katten op hondenmanier tegen hun meesters op zouden springen. Uw vel zou deze vertoning met vele striemen en krabbels bekopen, terwijl een kat zich met deze wijze van zich gedragen zeker nooit de genegenheid zou kunnen verwerven, die zij mogelijk verwacht had. Voor een mens geldt eveneens dat hij bepaalde eigenschappen en kwaliteiten heeft die hem eigen zijn. Wanneer hij dezen terzijde stelt in een poging op een ander te gelijken, zo zal hij zichzelf daarmee belachelijk maken en zijn werkelijke kwaliteiten verliezen.

Let eens op het dier. Het heeft bepaalde nadelen en bepaalde mogelijkheden, voordelen. Maar het maakt van zijn eigen mogelijkheden gebruik en aanvaardt zijn zwakke zijden. Zeker, mensen denken veel meer na bij wat zij doen dan een dier. Maar de mens die het dier beschouwt, kan er toch o.m. van leren dat het beter is jezelf te zijn en van je goede kwaliteiten het beste te maken, dan je anders voor te doen dan je bent in de hoop dat anderen je zwakten niet zullen bemerken. Mensen verzetten zich tegen de sociale orde, zonder daarom in staat te zijn op eigen krachten deze orde te veranderen, of hun eigen plaats daarin te wijzigen. Let nu eens op de kippen: daar bestaat een pikorde, een volgorde van voorrecht en belangrijkheid. De kippen zullen zeker proberen hun eigen plaats te verdedigen, zij zullen echter ook het "gezag" van de anderen aanvaarden. Hierdoor kan een troep bij elkaar leven, zonder dat de dieren elkaar doden in een voortdurende strijd. Voor de mens betekent dit: ga uit van wat je bent in de gemeenschap en probeer, indien je wilt, op eigen krachten je positie te verbeteren.

Maar meen niet dat je rechten hebt op de plaats van anderen, alleen omdat zij boven je staan. Een les die in deze tijd voor velen nuttig en belangrijk zou zijn. Een dier aanvaardt wat het is en maakt er het beste van. Mogelijk hebt u in de stad wel eens een vlucht wilde of verwilderde duiven gezien. Er zijn er daar altijd onder die bv. aan een poot verminkt zijn. Zij proberen echter zo goed als anderen aan de kost te komen en worden zij door hun gebrek minder vaardig, zodat anderen hen wegdringen, dan schikken zij zich daarin en proberen op een andere wijze het noodzakelijke bijeen te krijgen. Een mens zou in dergelijke omstandigheden juist de drang voelen zich bijzonder te laten gelden, met woorden of daden. De duif komt eenvoudig aan zijn portie zo goed hij kan en wordt niet bijzonder agressief door zijn verminking.

Een dier verzet zich zelden of niet tegen een massa van zijn soortgenoten en heeft kennelijk ook geen behoefte macht uit te oefenen om de macht. Mogelijk vindt u dit laatste vreemd, daar volgens mensen de oudere herten vaak om de macht vechten, volgens hen. Maar dat is niet juist. Het hert, de hengst e.d. vechten niet om de macht, maar om de wijfjes. Wanneer een dier eenmaal aansprakelijkheid heeft, zoals de leider van een roedel bij herten of een leiderswolf onder wolven, zo zal het dier wel degelijk vechten om zijn positie te behouden, maar aan de andere kant ook zonder enig bedenken zichzelf opofferen voor de anderen, die het als zijn aansprakelijkheid voelt. De mens zou ook eens moeten denken aan het feit dat positie alleen werkelijk zin heeft, wanneer je de aansprakelijkheid daarvan ook geheel durft aanvaarden. Helaas zijn vele mensen wel uit op een hoge positie, maar proberen zij anderen de aansprakelijkheid te laten dragen en voor de gevolgen van hun besluiten te laten boeten, terwijl zijzelf zich terugtrekken en desnoods allen die met hen samenwerkten, opofferen om hun positie te behouden. Heel wat mensen zouden moeten beseffen dat je alleen een plaats in kunt nemen, wanneer je daarmee alle aansprakelijkheid van die plaats ook zelf wilt dragen.

Belangrijk is ook het volgende: dieren trachten altijd in vrede te leven, ook al zijn er omstandigheden waaronder zij onredelijk agressief worden. Olifanten bv. zijn vreedzame dieren, maar onder invloed van een bepaalde jeuk wordt de olifant een onbeheerst agressief wezen dat in een redeloze roes vernielingen aanricht. Wanneer dieren echter buiten een dergelijke roes doden, zo doet het dit alleen omdat het honger heeft. De dieren weten dit trouwens van elkaar. Let maar eens op: wanneer de leeuw gegeten heeft, komen de zebra's vlak voorbij de leeuw en gaan zonder angst verder. De leeuw heeft gegeten en laat de dieren met rust. Want hij heeft geen honger, dus waarom zou hij doden? Alle mogelijkheden en wapens van een dier worden natuurlijk wel gebruikt, maar bezig je het gedrag, dan bemerk je, dat het dier alles gebruikt om een groter welbehagen in het bestaan te vinden.

Wanneer een dier gelukkig is, zal het niet kwaadaardig tegenover anderen reageren. Zouden de mensen daar mogelijk iets van kunnen leren? Stel dat mensen eens niets zouden vernielen of doden, wat zij niet werkelijk nodig hebben. De wereld zou heel wat beter zijn, wanneer de mensen niet zouden streven naar het verwerven van meer dan zij zelf ooit kunnen gebruiken. Wanneer de mensen ook eens meer respect voor een ander zouden hebben, zelfs wanneer die de zwakkere is en alleen in zouden grijpen in het leven van anderen, wanneer dit noodzakelijk is om hun eigen bestaan te handhaven, zou de wereld er zeker ook heel wat beter uitzien. Kortom, ik meen dat de mensen die de dieren bestuderen, van hen nog heel wat kunnen leren.

Hebt u daar commentaar op?

Vraag: Wat bezielt dan een hond, die soms 100 schapen dood bijt?

Antwoord: Deze hond is waarschijnlijk in de war en gefrustreerd geraakt door het contact dat hij met mensen heeft gehad.

U lacht, maar dat is inderdaad waar. Een hond krijgt bij sommige mensen nogal wat te verwerken. Hij wordt dan "vals". De hond moet dit afreageren. Tegen mensen krijgt hij de kans niet. Maar de hond is van nature een jager. Jagen is voor de hond niet alleen het verschaffen van voeding, maar ook een duidelijk maken dat hij een rang bezit.

In een wolvenhorde valt op, dat degene die steeds weer het eerst de prooi slaat, de baas is, of in rang onmiddellijk na deze komt. Daarom is opdrijven van een prooi en het slaan daarvan een bewijs van rang, van betekenis.

De hond voelt zich minderwaardig door de bejegening die hij van de mensen krijgt. Hij jaagt schapen op om te laten zien dat hij iets waard is. Dit wordt een roes, waarbij het dier aanvalt en doodt. De angst van de andere dieren geeft een gevoel van macht, betekenis, kortom alles wat de mens de hond heeft onthouden. Doden is macht, macht is betekenis, betekenis is een vorm van geluk. De roes is voor het dier belangrijk. Het zal dan ook niet een enkele keer schapen doden, maar steeds weer wanneer het de kans krijgt een soortgelijke roes zoeken door nog meer schapen te doden.

Bovendien heeft het dier in zich het gevoel dat het als doder beter gewaardeerd zal worden door het hoofd van zijn groep, i.c. zijn baas. Het menselijke standpunt is voor de hond onbegrijpelijk: prooi is er om te slaan, vlees is voedsel, voedsel brengen is belangrijk zijn en gelijktijdig je verering of genegenheid uitdrukken. Het dier zal daarom niet begrijpen dat de mensen zich over wat vlees zo druk maakt. Voedsel heeft voor dieren trouwens een grote betekenis. Vandaar dat dieren soms mensen waarop zij gesteld zijn, geschenken brengen die meestal uit voedsel zullen bestaan. Denk eens aan de kat die u vol liefde een vers gevangen muis voor de voeten legt, niet beseffende dat u dit maar griezelig zult vinden, of een vogeltje, iets wat u erg zielig vindt natuurlijk. De kat echter zegt: ik kom je iets brengen, een geschenk, ik heb eten voor jou, want wij zijn van hetzelfde nest. De gave is een uitdrukking van een door het dier ervaren relatie. Ook dit gedrag wordt menselijk gewaardeerd zonder dat men beseft, dat voor het dier deze handeling een soort dwang is, voortkomende uit een vorm van beschermende genegenheid.

Hierbij speelt het feit een rol dat katten hun familie voeden op soortgelijke wijze. Honden kennen dit in veel mindere mate, maar zelfs honden brengen vaak iets mee voor de mens, iets wat voor hen belangrijk is. Soms voedsel, maar in vele gevallen iets om mee te spelen, daar de relatie tussen mens en hond vaak in spel het sterkste tot uiting komt. De jachthond brengt echter vaker prooi aan de jager, ook wanneer de jager die prooi geheel niet geschoten heeft. Ook vogels kunnen soms gaven brengen aan mensen die zij geheel sympathiek vinden. Maar in dergelijke gevallen is het eerder een soort hofmakerij.

Vraag: Komt martelen van eigen soortgenoten bij dieren wel voor? Wij mensen martelen soortgenoten.

Antwoord: Dit komt inderdaad wel voor, maar heeft dan veelal een wat ritueel karakter. Wanneer b.v. een leiderswolf in een gevecht van een jongere wolf verloren heeft en niet onmiddellijk op de been is, zal hij door de jongeren, vooral de wijfjes, verscheurd worden. Maar zolang de strijd duurt, zal niemand zich er mee bemoeien. Het doden van de verslagen leider - anderen worden niet verscheurd bij een ernstige nederlaag - is a.h.w. een bevestigen van de nieuwe situatie.

Apen zullen eenlingen die zich bij de stam aan willen sluiten, vaak ook pijnigen. Maar wanneer de nieuwe nederig blijft en toch zich niet alles aan laat doen, is deze tijd snel voorbij. Er is sprake van marteling wanneer het nieuwe dier verkeerd reageert. Vooral bij de bavianen vallen er nogal eens doden. Het martelen is echter geen doel op zich, maar maakt a.h.w. deel uit van een soort ontgroeningsperiode. Menselijk gezien martelt de kat een muis die zij heeft gevangen door haar steeds weer los te laten en opnieuw te bespringen. Voor de kat is dit een spel, waarbij zij de prooi nog de mogelijkheid geeft weg te komen ook, wanneer die maar snel of slim genoeg is.

Kwellen om het kwellen alleen zien wij niet onder dieren, wel het kwellen van anderen met een bepaald doel of bv. uit jaloezie. Menselijk gezien wordt er dan gemarteld, maar vanuit het standpunt van het dier is het dan een kwestie van jezelf handhaven. Martelen betekent volgens mij: iemand bewust en zonder werkelijk doel pijnigen, beseffende wat je doet. Want vergeet niet dat dieren de pijn van anderen niet in samenhang met hun daden plegen te bezien. Zij zijn even onschuldig in dit opzicht als een kind, dat een vlieg de vleugels uittrekt, zonder te beseffen dat het daarmee het insect in een bijzonder pijnlijke toestand brengt.

Dieren hebben minder verstand dan kleine kinderen, dat mag u niet vergeten. Een roes van bloeddorst is voor hen een bevredigen van zichzelf, zonder dat het besef voor de pijn van anderen tot hen geheel doordringt.

Sta mij nog een opmerking toe: ik ben bv. niet tegen alle vivisectie, ofschoon ik weet dat dit voor de dieren vaak zeer pijnlijk is. Maar indien er een werkelijk nut uit de proeven voortkomt, dat voor de gehele mensheid betekenis heeft, acht ik deze toegestaan. Ik beschouw deze niet als martelen. Bezwaar maak ik tegen het gebruiken van de levende wezens om zo door vivisectie te komen tot een handelsresultaat, een patent voor medicijnen dat alleen maar bestaande patenten ontduikt bv.

Goedenavond.

d.d. 22 maart 1974